

INGEZONDEN

De redactie behoudt zich voor, ter bevordering van spoedige plaatsing der stukken, zoo noodig eenige bekorting aan te brengen.

VERPAKKINGSMATERIAAL VAN SERA EN VACCINS

Reeds herhaalde malen heb ik er op aangedrongen de houten blokken, waarin sera en vaccins verpakt zijn, zoo spoedig mogelijk aan het Rijks-Instituut voor de Volksgezondheid terug te sturen. Aan dit verzoek wordt door een aantal artsen met stiptheid voldaan. Ik ben daar dankbaar voor. Helaas zien de meeste collega's de noodzakelijkheid van deze terugzending nog niet in. Gemiddeld ontvang ik slechts 10 pCt. terug van hetgeen door mij verzonden wordt. Wat dit beteekent, blijkt uit het volgende voorbeeld. Per week gaan tenminste 2500 ampullen anti-diphtherieserum, verpakt in evenveel houten blokken, de deur uit. Hiervan zie ik er dus 2250 niet terug. Voor den aanmaak van 2250 blokken is bijna 1 m³ hout noodig. Hetzelfde geldt voor alle andere praeparaten. Men kan aannemen, dat wekelijks meer dan 3 m³ hout voor het Instituut moet worden verwerkt.

De houtpositie is — zooals iedereen weet — zeer precair. Het is dan ook waarschijnlijk, dat de aanmaak van blokken spoedig zal moeten worden stopgezet.

Verpakking in veel watten en gegolfd karton — zonder houten blok — is denkbaar, ofschoon de kans op breken dan uiteraard veel grooter wordt. Dit materiaal is echter evenmin verkrijgbaar.

Men bedenke dus, dat — als ik niet over voldoende houten blokken beschikken kan — in de naaste toekomst sera en vaccins niet meer zullen kunnen worden verzonden, maar hier moeten worden afgehaald. Om dit te voorkomen, doe ik nogmaals het zeer dringende verzoek, alle houten blokken onmiddellijk na gebruik terug te zenden.

In iedere verpakking bevindt zich een adresstrook voor gratis terugzending. Deze kan alleen worden gebruikt voor pakketten, welke ten hoogste 2 kg wegen. Zwaardere pakketten kunnen desnoods ongefrankeerd per VAN GEND en LOOS aan het Instituut worden verzonden.

Utrecht, 7 December 1942

W. AEG. TIMMERMAN,
Directeur van het Rijks-Instituut
voor de Volksgezondheid

ANOREXIA NERVOSA

In zijn klinische les van 28 November besprak prof. VAN DER HORST een patiënt, lijdende aan endogene magerheid of anorexia nervosa. Aan het eind van de les werd meegedeeld, „dat wij te doen hadden met een aandoening van de hypophyse”. Ik geloof niet, dat hiervoor voldoende argumenten gegeven werden. Er is immers niet aangetoond, dat de verschijnselen der anorexia nervosa veroorzaakt zijn door onvoldoende afscheiding der verschillende hormonen der hypophyse, zooals prof. VAN DER HORST vermeldde.

In een vergelijkend onderzoek tusschen gevallen van anorexia nervosa, endogene magerheid eenerzijds en vaststaande gevallen van de ziekte van SIMMONDS anderzijds meen ik 1) te hebben aangetoond, dat er tusschen beide ziekten slechts een oppervlakkige gelijkenis bestaat. Het ontbreken der lichaamsbehering, de oudere leeftijd, het verschil in psyche en de gewoonlijk duidelijke aetiologische factoren zijn pregnante verschillpunten. Het leidt mijns inziens tot verwarring om te spreken van een — gedeeltelijk — syndroom van SIMMONDS. De ziekte van SIMMONDS heeft een omschreven anatomische uiting in de atrophie der hypophysevoorkwab.

Door de gevonden verandering in zuurstofverbruik, suikerstofwisseling, circulatie en spijsvertering wordt een hypophyse-afwijking niet aangetoond. Deze veranderingen

1) G. VAN BALEN, Anorexia nervosa und hypophysäre Magerkeit. *Acta medica Scand.* dl. CI, 1939, blz. 434—450.

kunnen bovendien, zooals ik zeide, reeds uit de quanti- en kwalitatief onvoldoende voedselopneming worden verklaard.

De oude naam anorexia nervosa schijnt mij bij uitstek geschikt voor dit ziektebeeld, dat dan ook allereerst langs psychischen weg moet worden behandeld, al kan daarbij endocrine therapie misschien ondersteunend werken. De overwegende beteekenis der psychogene anorexie voor dit ziektebeeld wordt niet verminderd door de omstandigheid, dat er ook intern — secretorische stoornissen gevonden worden, die soms — met name de amenorrhoe en de verlaagde stofwisseling — kunnen blijven bestaan als de patiënt overigens geheel is hersteld.

's-Hertogenbosch, 1 December 1942

G. F. VAN BALEN

OESOPHAGUSSTRICTUREN NA ETSING MET LOOG

Het is zeer nuttig, dat collega STRUBEN juist in dezen tijd nog eens de aandacht heeft gevestigd op de verbranding van den slokdarm door het drinken van loog. De ervaringen in de Amsterdamsche clinic komen volkomen overeen met die te Groningen. Ook hier doet zich door de abnormale tijdsomstandigheden een sterke stijging voor.

Wij zagen sedert Januari 1941 18 patiënten met een chemische verbranding. In een periode van 14 jaren daarvóór slechts 12 (zie klinische les *N.T.v.G.* blz. 1682, 1940). Van deze 18 patiënten overleden er 2. Bij een kind ontstond mediastinitis in aansluiting aan een sondage; waarschijnlijk is hierbij een perforatie gemaakt, hoewel deze niet bij de obductie kon worden aangetoond. De tweede patiënt was een man van 57 jaar, die bijna 8 maanden geleden loog had gedronken, waardoor vrijwel de geheele mucosa en een groot gedeelte van de submucosa was afgestooten. Het afgietsel werd in zijn geheel uitgestooten. Met heel veel moeite lukte het hier den slokdarm weer doorgankelijk te maken. Patiënt is echter door een bloeding, waarschijnlijk uit een ulcus ventriculi, overleden. Bij de overige patiënten had de behandeling volledig succes. De aandoening is echter steeds ernstig.

Het voorstel van collega STRUBEN ook in ons land maatregelen te treffen (b.v. etiquettering van de flesschen) dient met nadruk te worden gesteund. Een groot aantal kinderen dronk vloeibaar zeepsurrogaat. De heer HUIZINGA, apotheker van het Academisch ziekenhuis, was zoo vriendelijk in één der gevallen een onderzoek in te stellen. Het bedoelde middel was wel een zeer slecht zeepsurrogaat, daar het vrijwel geheel bestond uit natriumhydroxyde. Er kan niet genoeg voor worden gewaarschuwd, dat deze sterk caustische oplossingen zeer gevaarlijk zijn voor inwendig gebruik.

Groningen, 8 December 1942

EELCO HUIZINGA

BERICHTEN

BUITENLAND

DUITSCHLAND. — ONDERZOEK VAN STUDENTEN OP TUBERCULOSE. In het tijdperk 1929—1931 vond men bij de studenten te München 0.31 pCt. „open” tuberculose; dit percentage daalde in het tijdperk 1939—1941 tot 0.12 pCt. Men heeft rekening te houden met de vóórkeuring voor den arbeidsdienst en den militairen dienst. Het percentage der actieve gesloten vormen schommelde tusschen 0.20 en 0.35 pCt. De vergelijkbare cijfers betreffende buitenlandsche (in hoofdzaak Bulgaarsche) studenten waren 0.64 en 0.54 pCt. (*Der öffentliche Gesundheitsdienst* 1942, blz. 316, A).

ITALIË. — MENSÀ MATERNA. De Opera nazionale maternità e infanzia heeft in een aantal plaatsen het initiatief genomen tot de instelling van een „mensa materna”, bestemd voor zwangeren (van de zesde maand der zwangerschap af) en zoogenden (tot aan het einde van de zesde maand van het zoogen). Aan de vrouwen, die hiervoor in aanmerking komen, wordt dagelijks een volledige maaltijd verschaft (*Il Policlinico* 1942, blz. 1586).

— EEN CENTRUM VOOR HYGIËNE. De afdeling voor openbare gezondheid van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken heeft een half millioen lire ter beschikking gesteld ter